

• ZAKLONJA -
PROSVJETNA
uredništvo lista
SARAJEVO

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Pretpisat
Godište 1. Din 72
Polugodi 1. Din 36
Trojmesecna 1. Din 18

Uredništvo i uprava: Kundurdžiluk ulica broj 22/1.

Izlazi svakog petka

God. I. Pretpisat za inostranstvo
Godište Din 120

1. novembra 1935. Sarajevo 5. šabana 1353

Rukopisi se primaju do
utorka u podne Br. 5.

Po djelima se nagrada i kazna stiće

Eteizir-bih-ih
Vel-jele iz jega — Ven-nekari
iza tedella — Ve ma halekez-
zekere vel-usna — In ne adjelek
lelella.

Kur'ani-kerim.

Nepromjenljivi zakon Božji — sunet-lah — je u svijetu uspostavo stalne i nepromjenljive propise, po kojima se čitav život razvija. Odrabla je Svemogućeg Allaha da istina i dobrota moraju pobijediti i da one čovjku donose sreću i spasenje. Za bludu, poroc, nevaljalstina i neznanje moraju ustupiti mjesto dobroti, ču- dorednim vrlinama i nauci, jer su to glavni temelji na kojima se zasniva sreća i napredak u životu. Čovjek se u svom životu trudi da postigne razne i mnogobrojne uspjehe i da radom za- dovolji svoje velike potrebe. Dobro- namjerni ljudi koji su skloni dobrim djelima i rade dobra djela, sa lakom- savladavaju teškoće u životu. Ljudi, koji su skloni podlostima i nevaljal- štinama nailaze u životu na teškoće i stradanja.

U poglavlju «Lejle» — noć — Sve- moguću na Allahu počiva na zadatke naše u životu i na to nam da čemo prema djelim svojim biti nagradjeni ili kažnjavani. Noć i trina noćna što nam predstavlja zabludu i nezna- nje, treba da ustupe mjesta svijetlu danju, da svjetlo nauke i dobrote obasja i napune ovaj svijet. Sve- moguć nam Allah kaže:

Svratite najveću pažnju na kod zastre! (timom svojih danje) I danu kod punim svjetlom zasja! Paziše što Bož stvori muško i ženako! Zasta su voša nastojanja različitia i mnogobrojna. — (Radi toga) svaki koji čuje i čituje (svoj imetak) čuvu se (teških posljedica u životu).

— Ko napiješe vjeruje li čemo mu u najvećoj mjeri olakšati posljedice (života). — Škrtici i koji misli da mu je nepotreban (Allah). — Koji ono što je najprieš ematra lažnim mi čemo utriti puteve, koji će ga teškoćama voditi. — Neće mu koristiti bogatstvo njegovo kada ga nestane. — Naše je da upućujemo na pravi put. — Zasta je naše prvo i posljednje (za to nam ne može nakoditi ničija zabluda, niti čije idenje stazom dobra). — Za to vas upozoravam i strahom i strahotim plakačkim plamenovima. — Oni će paliti i pržiti one teške nesretnike koji su istinu ematrali da je laž i okretali se od nje. — Daleko će biti od te strahne natre oni koji su se na- vrskeno čuvali imetka svoj dijeliti tržeći da kod Bogu čisti budu. — Radi utješenog dobra neće niko nagraditi biti. — Samo će i da nagrada biti radi traženja Božjeg puta i zadovoljstva njegovog Gospodara. — A Bog će sigurno zadovoljiti biti.

Svemoguć Bog je čovjeka stvorio kao društveno biće. Svoj uspjeh i svoju sreću u životu može čovjek sa- mo postignuti u svojoj zajednici, ako pomaže svojim radom razvijati ku- lturnost. Zato nas Svemoguću Allahu u ovom poglavlju upućuje da, pružajući Njegovu veliku znakovu i njih crpimo pouku, da svojoj sreći i svo- me zadovoljstvu utremo puteve. Bog nam kaže i naređuje da iz dana i no-

ći crpimo pouku, da promatramo ka- ko on savršeno na zemlji život stvori. Muško i žensko stvori da bi se život na zemlji održavao. Pouči nas da će sa- lakošom životne poteškoće savladati samo oni, koji za zajednicu žrtvuju. koji se čuvaju i koje posljedica svog nezamarnog rada. Upozori nas, da će teško stazom života broditu svi koji se ogreše o Njegovu veliku zapovijest pomagania bližnjega. On nam je po- kazao puteve kojima treba da idemo, ali nas upozorava da se u svoje snage previše ne pouzdavamo, nego da ga molimo da nas ne pomogne u sa- moj našem. Zato nam kaže da on sa- mo napućuje nas na pravi put, da je on izvor dobra, koje trebaš od Njega tražiti. Reče nam, škrtica i nevaljalci, koji žive u svojoj zajednici, a neće se svojoj zajednici oduži, koji misli da bez pomoći Božje može čit živu, da će nestrastati. Ali oni koji žubora čini, koji se opčinjavu i plaše treba, da bude svjestan svoje što čini, da sebi čini. Zato Bog kaže da je on pravi i posljednji da mu ne koriste dobra njena smrtinika i niti mu štete općine dji- hove.

Svemoguć Allahu upozorava ljude na njihove dužnosti, nailaze im da ra- sumom svojim dolaze do spoznaje istine. koji se budu ogriješili o ovaj Njegov veliki poziv stiće ih teška kazna. Publikanski plamovi sagorje- vaće i uništavati ovake nesrećnike. Teška je kazna onih, koji se ogriješio o dužnosti svoje zajednice, koji svoje snage ne žrtvuju za dobro svoje za- jednice. Ova će kazna stignuti samo teškim nesrećnike, bijednike duha. Ali oni koji budu slijedili zapovijed Sve- mogućeg Allaha, koji se oduže svo- joj zajednici zaslužiće veliku nagra- du, stići će ih zadovolstvo Velikog Gospodara. Vasione jer su udovoljili svojim životnim ciljevima, plaćajući svoju zajednicu i pomagajući je u svakom pravcu.

Neka nam vazda pred očima stoji velika djela nemurnih velikana koji su se sa svojim radom žrtvovali za dobro zajednice. Neka nam lebd pred očima lik velikog Ebu-Bekira ko je svim snagama svojim pomagao sla- bima muslimanima zajednicu u prv- im njenim početima. Neka nam lebd pred očima veliki lik junčine Bida, koji se izlagao i najvećim patnja- ma i nevoljama počinjenih mekani- ških mušrika, koji nije htio odstupati od svog velikog uvjerenja da je naj- glavni cilj čuvati jedinstvo zajed- nice i pomagati i jačati tu zajednicu. Sjetimo se sa grozom nesretnika i bijedika Ebu-Džehla i Halef-binte- mejeta koji se su utroili da cijepaju zajednicu da joj podrvaljaju snage njezine.

Moramo težiti da postignemo svoje dužnosti i sreću a to ćemo samo postig- nuti ako budemo slijedili zapovijedi i odredbe svemogućeg Tvorca koji nam reče da samo prema našim djelima na- gradu i kaznu postizavamo.

Utisak sa otvorenja džamije u Ivančićima

U petak 25. oktobra otvorena je u Ivančićima, jednom selu sarajevskog sreza novosagrađena džamija. Još prije tri godine sa ovu džamiju sa- gradili poštirovni tešinci iz Ivančića i okolnih sela u džematu Cifluk Crna Rijeka.

Poštirovnosti koji nas seljak poka- zuje u podizanju vjerskih objekata mora se čovjek diviti, ali s druge strane mora najviše osuđiti one koji idu tako daleko pa tu poštirov- nost čak i bagatelizuje. U ovim teškim vremenima ekonomske krize, naš muslimanski seljački svijet pokušao ve- liki samoprijegov poštirovnosti, žrt- vuje i daje toliko da se čovjek mora čuditi odakle i kako on ta sredstva smae. Samo iskrena ljubav prema vjeri može čovjeka ponukati na ova- kove žrtve. Iz ovoga moramo stvoriti jedan podbuto tačan zaključak da je naš seljački kulturo mnogo konstruk- tivniji od našeg građanina, jer živi u ovom težim prilikama. To je nepre- sahljivo blago moralnih vrednota ko- je treba čuvati i negovati i te vred- note još jače razvijati.

Ali bolna je pojava u našem društ- vom životu da mi koji našoj veliki- snazi ne pravimo dovoljno pažnje, i u koliko je posvećujemo vrlo je slaba i neznatna. Naš seljak ima mnogo smisla za kulturni vijesti ži- vot. Samo mu treba pokazati put i naći kako će on da se u tom pravcu razvija. To bi bila naročita dužnost mjerodavnih vjerskih faktora koji bi morali maksimum svoga rada posve- titi kultiviranju i unapređivanju mo- ralnih vrednota našeg čestitog seljaka. Mjerodavni vjerski faktori po svojoj službenoj dužnosti a i po svo- joj moralnoj odgovornosti koja je vrlo velika, trebali bi biti u stalnom dodiru sa našim seljačkim svijetom, kada oni vrlo rijetko obilaze i vidaju.

Jedan vrlo značajan moment koji nam govori o slabosti staranja oko razvijanja ove kulturno humanitar- ne svijesti kod našeg seljaka je slučaj sa otvaranjem džamije u Ivančiću. Kako rekomo još prije tri godine dana seljaci su sagradili ovu džami- ju, ali ona nije mogla biti otvorena jer- skih vijesti u jednog dinara da im po- mognu pri podizanju ove džamije. Oni u doprinišli velike žrtve, sa- gradili su sebi džamiju, tu kulu svetilju, i bili su sretni i radosni kad su to li- jepo djelo dovršili. Nijesu mogli ni pomisliti da će morati biti otvoreni de- kati da im se dozvoli otvaranje ove džamije. Ali eto to je jedna kruta stvarnost. Pravilo su im se razne smetnje pod izgovorom da treba dži- miji osigurati srodstvo za održava- nje, kao da bi ti ljudi koji su toliko- pažnje i toliko truda dali podizajući ovu svoju dragu zgradu, zanemarili i za- boravili da je njihova dužnost da tu džamiju i održavaju, da plaćaju ima- ma i drugo. Tri godine je bilo nepo- trebno tečkanje i neprospetno raz- bijanje volje i poleta kod ovih po- stovnih ljudi, koji bi davno bili osigur- ali sva ta sredstva da se je na zgo- dan i pristupačan način a njima po- stupalo. Ali birokracija, koja se ne- potrebu uvlači i u našu vjersku ad- ministraciju pokazala je tolike strah- svoga rada. Mjesto da im se svi seljaci ohrabre i oekoale, da im se izrazi za- hvalnost za ovu njihovu poštirovnost,

oni nailaze na smetnju kod onih koji bi trebali da ih savjetom pomognu. Odgovorni vjerski faktori nijesu ni- kad ni pokušali da posreduju među ovim seljacima, da im uporeze na njihove dužnosti, da u njima probude ljubav i poštirovanje kako bi mogli izvršiti ono što izvjesni propisi traže i zahtijevaju. Suhoparna akta kad se ras u stvarima koje dolaze iz polost poštirovanja ne postizavaju nikak- vna uspjeha. Tu može uspješno dje- lovati samo živa riječ. Naš je seljak najposposniji da u svoju dušu i svoje srce nakalemi lijeću i poučnu riječ, da je svojaki prihvaći i primi pa ma- kar se od njega i najveće žrtve tražilo. Bio sam svjedokom spontane svijesti ovih seljaka koji su ustrajali u avo- jem zahtjevu i konačno su pobiježili. Ova ustrajnost zadivljiva i napunja nas vjerom da se među našim seljci- tsvi sve dobre akcije kad se jedan- put započnu mogu i moraju završiti po cijenu najvećih žrtava. O ovome odgovorni vjerski faktori moraju da poveru ozbiljnih računata i iz ovog mo- raju da povuku zaključak da je naš rod ustrajan u svim dobrim i koris- nim akcijama, da on jedno započeto djelo neće ostaviti na pola puta. Ovako ove najveće krize seljani Ivančića i okolnih sela podigli su jednu zgradu i doveli je preko krov koja je na- rod ustrajan u svim dobrim i koris- nim akcijama, da on jedno započeto djelo neće ostaviti na pola puta. Ovako ove najveće krize seljani Ivančića i okolnih sela podigli su jednu zgradu i doveli je preko krov koja je na- rod ustrajan u svim dobrim i koris- nim akcijama, da on jedno započeto djelo neće ostaviti na pola puta. Ovako ove najveće krize seljani Ivančića i okolnih sela podigli su jednu zgradu i doveli je preko krov koja je na- rod ustrajan u svim dobrim i koris- nim akcijama, da on jedno započeto djelo neće ostaviti na pola puta.

Ovo je jedan eklatantan primjer koji nam jasno pokazuje da u vjers- kom, kulturnom i humanom životu moramo uvijek biti vrlo razni propi- si i odredbe koji su mnogo puta smetnja da se u narodu budu istinski vjerski osjećaj, poštirovnost i dobro- tvornost. Ovo nije jedinstven slučaj da se ovako birokratski postupalo u kolektivne akcije i u promicanje općih interesa zajednice. To se slobod- no može reći i za naše odgovorne vjerske faktore, koji razvijajući te humanitarne svijesti ne posvećuju onoliko pažnje kako je to slučaj kod pojedinih činjenica u vjeri. Noli se ponovo ponoviti ovakovi i slični slu- čajevi kakav je bio sa otvaranjem džamije u Ivančiću, nego ova nasto- janja treba što više promicati i raz- vijati, buditi u svijetu smisao i hrab- rati ga da doprinese do veće žrtve, jer jedino činjenica koja je od nare- čite važnosti za razvijanje pravilnog vjerskog života na našem selu, To je pitanje imama matičara i uređivanje

Kod ovoga moramo se osvrnuti na još jednu činjenicu koja je od nare- čite važnosti za razvijanje pravilnog vjerskog života na našem selu. To je pitanje imama matičara i uređivanje

njihovih središta u njihovim džematima. Ovdje treba posvetiti naročitu pažnju da svijetu što više bude otkriven značaj i njihovim vjerskim pristupom u pojedinim džematima. Jedan očigledan primjer je kako se u ovom pogledu postupalo središte džemata kur'anima u čitlik Crnoj Rijeci. I ako su Ilandici središte ovog

džemata, jer sva sela ovog džemata gravitiraju prema Ilandicima, ipak se središte imatima nalazi u jednom selu koje je na samoj granici džemata. Stetnost oveje je vrlo jasna a ovo nije jedinstven slučaj pa bi ovom pitanju odgovorili vjerski faktori morali posvetiti što veću pažnju i nastojati da se ove pogreške isprave.

Lisinaudina:

Naprednoj islamskoj omladini

Najzanimljiviji faktor kod svakog naroda je bez sumnje omladina na kojoj svijet ostaje i koja igra presudnu i značajnu ulogu na svim životnim poljima kod svake zajednice. Svi kulturni narodi u prošlosti i sadašnjosti pa i u budućnosti posvećivali su posebnu pažnju da omladinu odgoje i učine je korisnim članovima zajednice. »Naša su djeca naša pluća«, — veli Muhamed a. s. i tim je naglasio veliku ulogu omladine u islamskoj zajednici. Kur'an je svojom većom najosnovniji i najvažniji dužnost muslimanima, da posvete veliku pažnju odgoju svoga mladog naraštaja, da u njihove mlade duše usade i utakaju ključ etičkih i moralnih principa nedostizljivog Islama, kako bi oni na pozornici životne borbe izašli kao pobjednici. Historija Islama nam je nepobitno dokazala da je islamska zajednica napredovala i slavila svoje dane dok su muslimani mladim naraštajima podavali pravu i ritim naučavajući islamskim odgoj, islamsku etiku i moral koji je bio kompas u životu i uvijek ih vodio sreći i napretku da poberu blagovorne plodove u ovoj dolini sveta i tim im dala mogućnost da zasluže mir i spokojstvo na vječnom životu. Uključujući se omladina u ovaj život, razbuzana islamskim moralom i čudorednim i nepatvorenim islamskim odgojem pa onda naobrazom, logično proizlazi da joj je osiguran uspjeh u životu. Samo islamski odgojna omladina može da sa pouzdanjem prevlati trnovite puteve u životu, može da se odupre avim udarcima i životnim nevoljama.

Omladina sa slabim vjerskim odgojem, bez istinskog islamskog morala u svome životu uvijek bilježi neuspjeh i razočaranja, koja idu na dušu i otklone i izvanjavljaju islamske uopće. Kriminalne među muslimanom omladinu za koje nam je živih svjedok dnevna štampa, razni zločini i zle navike svođe se na pomanjkanje islamskog odgoja. Savremeni muslimanski omladinci žive i djeluju u eri kada materijalizam i ateizam u bijedna pastoređ savre-

menog života kao i mnogi poroci sadašnjice podgrizavaju temelje kulturnih zajednica i dovode ih do postepenog opadanja i konačnog rasula. Epidemija bezvjerstva danas se širi velikom brzinom i za sobom ostavlja pustost.

Vjetrovi ateizma, bezvjerstva kao i drugih savremenih poroka suji sje me i pretrunali su islamski korov koji se postepeno uvlači među muslimansku omladinu i ona tako naoružana ulazi u život i truje našu islamsku porodicu i islamsku zajednicu. Ljudi odnosedu muslimanski roditelji zabačujući stvaranje svakidnejnog posla, da privremeno zaradu za životnu egzistenciju svoje porodice ne posvećuju veliku važnost odgoju svoje djece u duhu Islama. Kotat ateizma i raznog djelovanja mnogih poroka smrznoli su mnoge naše muslimanske omladince. Mnogi muslimanski omladinci usljed slabog vjersko-moralnog odgoja i radi pomanjkanja islamskih i čudorednih principa — oni podliježe socijalnim zabudama, zlim navikama i savremenim nastranostima koje mu koje normalni etički, moralni i umni razvici. Logično je da će danas svjaki ovaj tipovi muslimanske omladine, kada stupe u javni život razorno čitovati u svojoj sredini.

Uzroke mnogim nastranim i štetnim nazorima muslimanske omladine trebamo tražiti u slabom odgoju i pomanjkanju islamskih vrline.

Mnogi nastrani i nazadni nazor nastali su kao plod estetičke literature i estetičkih misla o čijim djelima izvjesni tipovi sa znanom govoru i smatraju ih ewangelijem svoga života. Jedan izvjestan dio omladine živi bez ideala i bez izgrađenih pogleda na svijet i život. Kod takvih se tipova istovremeno javlja i težnja za apsolutno pomanjkanje smisla za duhovna stvaranja, kulturna djela i stremljenja. Vjaraju se oni pojedinci među muslimanom omladinu u kojima je ugruš svaki smisao morala, duhovna stvaranja, kulturna djela i inteligentni ako misle, da su neke islamske ustanove nazadne, ako nijesu

Pred uspostavljanjem široke autonomije Islamske Vjerske Zajednice

KOMISIJA ZA IZMJENU ZAKONA I. V. Z. ZAVRŠILA JE RADOM.

Ovih dana završen je rad na izmjeni zakona o Islamskoj Vjerskoj Zajednici, koji treba da se izvrši na temelju ovlaštenja koje je Narodno predstavništvo dalo Kraljevskoj vladi članom 55. Finansijskog zakona za g. 1935.—1936. Komisija su sačinjavali stručnjaci ministarstva pravde i stručnjaci za muslimanske vjersko-prosvjetne stvari iz redova muslimanskih javnih radnika. Kako smo javili, iz Sarajeva su saradivali na izmjeni zakona I. V. Z. gg. Fehim ef. Spaho i Salih ef. Bašić.

Komisija je podnijela već svoj izvještaj ministru pravde zajedno sa nacrtom novog zakona o I. V. Z. Članovi komisije rukovodili su se u ovom radu iskustvom stečenim sa sada važećim zakonom o I. V. Z., a pridržavali su se i direktiva izraženih već u govorima ministra gg. dr. Mehmed Spahie i dr. Šefkije Behmena, s kojima se saglasila i Kraljevska vlada.

Po predloženoj projektu o Islamskoj vjerskoj zajednici vraća se vjersko-prosvjetna autonomija kako je

postojala do 1930. Autonomija se, što više, stavlja na još širu, potpuno demokratnu bazu. Dok je prije bilo glasanje javno i ograničeno s posebnim cenzusom, prema novom zakonu biće glasanje tajno i bez cenzusa. Svi vjersko-prosvjetni funkcioneri i organi biće birani neposredno, izuzev vjersko-medijista i Reis-ul-uleme. Sjedište Reis-ul-uleme prenosi se, kao što je poznato, ponovno u Sarajevo kao tradicionalno kulturno središte bosnaosko hercegovačkih muslimana.

Novi zakon o Islamskoj Vjerskoj Zajednici stupiće na snagu riješenjem ministarskog savjeta.

Širite »ISLAMSKI GLAS«

Boja i pristrom posmatraju sve ono što je islamsko kao i svi njihovi nastrani nazor koji su proizicali kao plod rasplajenih umova i bolesnih ambicija.

Mi imamo svijetlih primjera među našom omladinom puno poleta i islamskih vrline kojima pravac u životu daje Kur'an a koji je estetičkim i literarnim načinom dobar dio među muslimanom omladinu koja oboruzana islamskim moralom i savremenom naobrazom i sa pravim idealima stupa na pozornicu životne borbe i daje sve svoje intelektualne snage za vjersko prosvjetni, kulturni i ekonomski napredak našeg zastaloz muslimanskog svijeta. Omladina koju je odgojio i školovao narod a koja se kasnije svim svojim bićem i dušom i umnim sposobnostima zauzima za islamsku zajednicu i širim slojevima moje i naša planeta da budu njegovi pravi pred-

stavnik i njegov vodič. Omladina naoružana sa visokim moralnim principima Islama i pravom naobrazom može da bude lučonoša islamske zajednice. Potrebno je rasvijetliti ovaj pojam napredne muslimanske omladine za radnike od onih koji svojim djelovanjem u radom to ne zaslužuju. Smiješno bi bilo smatrati za naprednu muslimansku omladinu one koji misle, da je fes mjerilo naše kulturne zaoistolosti koji slijepo oponašaju najnevažnije tekovine zapada a još manje imadu pravu dušu i razum napredna muslimanska omladina koja razorno djeluje i ne radi za narod. A najmanje se pak mogu smatrati naprednim — koji su došli do taklih »spoznaja« da nijesu egzistenciju Bosni ili nekom svijetu zaslužuju, ali da traži čovjekovo porijeklo u zoološkom vrtu.

(Svriše sa.)

PODLISTAK:

Kur'an

(Nastavak)

Neki kažu, da su stihovi Imreul-kasovi najljepši u kojima opjevuje Ismail i pjesva o konjima; Najbiri stihovi su najljepši kad pjeva o ratu, Asatovi kad pjeva o vinu i radoštima zemaljskim; Zuhejrovi kad ističe razne vrline i nadanje, a Kur'an je rječit u svakoj vrsti govora, i kad počite na što, i kad zatrašuje, kad prekorava, savjetuje i govori o Božanskim svojstvima i moći Božjoj.

Neki kažu da je Kur'an temelj svih nauka, kao metafizike, dogmatike, pravnih nauka i osnovnih zasada te nauke, leksikografije, sintakse, gramatike, morfologije, stilistike, moralne, prirodne nauka i čega još više hoće. Ko bi bio u stanju da opiše Kur'an, taj bi morao imati nadljudske snage a istači ljepote kuran'kog stila i opisati ih, to je za jedno ljudsko pero, pa makar bilo i najgenijalnije, nemoguće.

Neki govore, nemajući šta drugo da kažu, da je Kur'an Božja objava, bio bi objavljen bez prekidanja. Kur'an govori o tome kaže: »Govore oni koji ne vjeruju, zašto njemu (Mu-

hammedu) Kur'an nije objavljen kao jedna cijelina«. — Koji s te strane prigovaraju Kur'anu, temelje to na jednom utvrdjenom običaju što dobri pisci, govore ili pjesme svirajući bez prekida ne rastavljajući to i ne rađe malo po malo i od vremena do vremena. Kur'an je naprosto postepeno objavljen kao što to prilike i potrebe zahtijevale. Stvarno neobližnim krizisima se može slobodno odgovoriti kad prigovaraju tome što je Kur'an postepeno objavljan, da oni sačinje i jedan najmanji odlomak koji bi sličio Kur'anu, ako misle da taj njihov prigovor ima smisla, pa će doći do potpunog uvjerenja, da je Kur'an Božja objava i da se u tome što je postepeno objavljivan nalazi velika mudrost.

Kur'an je razdijeljen na poglavlja, da bi se tako mogli lakše snaći i da bi lakše mogli pojedine odredbe i zapovijesti zapamtiti gdje i na kom se mjestu nalaze. Osim toga kad čita on, koji uči Kur'an završi jedno poglavlje ili odsjek sa vedim raspoloženjem počinje da uči drugo poglavlje ili odsjek, kao i putnik koji prelazi jedan kilometar ili milju sa vedim raspoloženjem se odmahne i da daljni koji kilometar puta još prevali. Najdale je Kur'an podijeljen na džuzove (tridesetine), hizbove i t. d.

SEJH MUHAMMED ABUDHU O KUR'ANU.

Veliki učenjak Muhammed Abduhu je posvećio jedno naročito poglavlje o Kur'anu u svom djelu »Risaleul-tevvidi, koje ovdje prenosimo. Ovaj veliki učenjak raspravljajući o nedostizljivosti Kur'ana kaže: »Bo nas je dočula svijest potkriplejerna najtačnijim i sa najsigurnijim historijskim podacima u koje ne možemo ni u kojem slučaju posumnjati, da je Božji Poslanik u pravom smislu riječi bio umijma i čestit čovjek, koji je čitao i čitao škole vjere i pred kakvim učiteljem učio. Čitava historija čovječanstva govori da je On donio knjigu, koja mu je bila objavljena. Ta knjiga je Kur'an, koju su muslimani najljubomornije i sa najvećom pažnjom i poštovanjem sve do danas sačuvali.

Ova knjiga sadrži vijesti o prošlim narodima, o kojima će naći pouke današnja i buduća pokoljenja. Iznoše istakne događaje o ovim narodima, a pobija sve zablude i legende to sve na jedan poučan način. Priča o životu Božjih poslanika ono, što je Bog bio da nam o njima kaže kao o njihovom odnosu sa narodima kojima su bili poslani. Izdale, što su Božji poslanici radili među ovim narodima i uzima ih u zaštitu i brani ih od raznih podvala i neutina, kojima su se oni narodima nabacivali na ove poslanike. Prekorava učenjake i avelenike raznih naroda što su izvrtali i izkrivljavali vjerske istine. I u njih umislili razne zablude i priče izvrćući na-

driaj ovih objava. Postavlja propise i odredbe ljudima, koje odgovaraju njihovim životnim potrebama. Ističe koristi koje će ljudi imati ako budu radili i držali se njegovih odredaba. Sa svojim propisima Kur'an anosi pravednost u ljudsko društvo ukvrsavajući zajedništvo i ljubav među ljudima. Dalje iznosi koliko je šteta za ljude ako budu zanemarili njegove odredbe, okrenuli se i udovoljili od ovog duha što ga je Kur'an postavio. Sa ovakvim svojim odredbama i propisima Kur'an je nadmašio propine i odredbe svih vjerskoznaka, koji su prije njega objavljani. Nakon toga Kur'an donosi mnogobrojne mudre pouke, savjete, moralne zaslade, koje su dušom i ljudima daleko od razum gova na razmišljanje. Ukratkama svojim učenjem čitavoz čovječanstvo otvara prave vidike i ukazuje mu prave puteve, koje će ga dovesti do punog napretka.

Kur'an je objavljen u periodu, koji je po sudu svih priznatih filoloških stručnjaka vrlo dostigao svoje savršenstvo u govorničkoj i pjesničkoj vještini kod Arapa, u periodu koji je obilovao sa mnoštvom najboljih pjesnika i govornika. To je bilo doba najvažnijih govorničkih i pjesničkih takmičenja među svima arapskim plemcima na Arapskom poluočetu. Najavljanje je pojedinih bio onaj, koji je u govorničkim i pjesničkim utakmicama odnio pobjedu.

(Nastavlja se.)

Vlasnik i urednik: Hafiz Muhamed Pandža. — Plativo i utuživo u Sarajevu. — Za »Novu Tiskaru« Vrček i drugi: Stjepan Vrček.